

Biroul permanent al Senatului

730 / 18.12.2023

Biroul permanent al Senatului

Bp. 634 / 13.12.2023

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor și modificarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor și modificarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților (b634/06.11.2023), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/5624/13.11.2023 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D1134/14.11.2023,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și modificarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, urmărindu-se, printre altele:

- ca „persoanele care exercită o profesie liberală și nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității profesiei, respectiv cele care realizează venituri din activități economice independente organizate ca persoane fizice autorizate, întreprinderi

individuale, întreprinderi familiale sau persoanele fizice independente care nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității respective” să beneficieze de indemnizația lunară de creștere a copilului, „în condiții identice persoanelor prevăzute la alin. (1)”¹ al art. 2 din Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010;

- ca aceleași persoane să fie exceptate de la obligația depunerii dovezii privind suspendarea activității pentru perioada în care se solicită concediul pentru creșterea copilului și să aibă dreptul de a cumula indemnizația pentru creșterea copilului cu venituri supuse impozitului, realizate în decursul unui an calendaristic, prin desfășurarea efectivă a unei activități în perioada de concediu, **al căror nivel net depășește de 8 ori** cuantumul minim al indemnizației stabilit la art. 2 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010;

- eliminarea interdicției de a presta activități specifice profesiei de avocat pe durata acordării ajutorului pentru creșterea copilului.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Menționăm că, deși în ședința din data de 29.11.2023 Consiliul Economic și Social a avizat favorabil propunerea legislativă, în cele două observații formulate a semnalat instituirea unui tratament discriminatoriu prin soluțiile preconizate.

5. Întrucât propunerea legislativă va avea implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție.

Totodată, sunt incidente prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art. 21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6. Precizăm că din cuprinsul **Expunerii de motive** nu reiese ca soluțiile preconizate să fi fost precedate de o temeinică fundamentare,

¹ Art. I pct. 1 din proiect.

nefiind respectate prevederile art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră „*proiectul de act normativ trebuie să instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă. Soluțiile pe care le cuprinde trebuie să fie temeinic fundamentate, luându-se în considerare interesul social, politica legislativă a statului român și cerințele corelării cu ansamblul reglementărilor interne și ale armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*”, respectiv „*pentru fundamentarea noii reglementări se va porni de la dezideratele sociale prezente și de perspectivă, precum și de la insuficiențele legislației în vigoare*”.

Astfel, Expunerea de motive nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art. 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), precum și concluziile studiilor, lucrărilor de cercetare și evaluărilor statistice realizate.

Totodată, semnalăm că intervențiile preconizate la **art. II** vor avea impact asupra bugetului sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, nefiind precizat în ce măsură au fost supuse consultării organizațiilor profesionale ale avocaților, barourilor și Uniunii Naționale a Barourilor din România.

În Decizia Curții Constituționale nr. 682 din 27 iunie 2012, „*dispozițiile art. 6 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată [...], cu modificările și completările ulterioare instituie obligația fundamentării actelor normative. [...]. Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, [...], încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) [...]*”.

În același timp, semnalăm că nu sunt respectate prevederile art. 32 alin. (1) și ale art. 36 alin. (1) și (2) din același act normativ, fiind utilizate exprimări incorecte din punct de vedere gramatical, incomplete, improprii stilului normativ și chiar limbajului juridic, cum ar fi: „să sporească natalitatea” (corect fiind „să crească natalitatea”), „ceea ce determină că legiuitorul să se asigure”, „la baza stabilirii dreptului la indemnizație conform.”, „cadru legal artificial și anevoios” și „neajunsul trebuie corectat prin instituirea unui context mai favorabil” (contextul este chiar situația care face parte din ipoteza

normei și determină o anumită reglementare, constând în dispoziția normei).

De asemenea, referitor la unele dintre argumentele prezentate în Expunerea de motive, semnalăm următoarele:

- contradicția din paragraful al doilea, deoarece dacă o categorie profesională se află într-o situație diferită de cea a salariaților, ambele categorii nu pot fi „protejate în aceeași măsură de lege”;

- afirmația eronată din paragraful al treilea referitoare la îmbinarea componentei de execuție cu cea de conducere în cazul profesiilor liberale, deoarece exercitarea unei profesii liberale cu titlu independent (nu ca salariat în cadrul profesiei) exclude ideea de subordonare;

- propunerea, în paragraful al treilea, a unui regim juridic privilegiat pentru „persoanele care exercită activități economice independente”, constând în reglementarea unor „garanții minime astfel încât activitatea să nu le fie periclitată și să își atingă obiectivele profesionale în urma cărora societatea beneficiază pe deplin”, ceea ce echivalează cu poziționarea acestor persoane pe o poziție superioară în ceea ce privește contribuția în societate față de cei care desfășoară activitatea în regim de salariat, prin exercitarea unui raport de muncă;

- considerarea, în paragraful al patrulea, a nașterii unui copil ca fiind un moment delicat „pentru exercitarea activităților profesionale”, necesitând protecție legală, în sensul permiterii continuării activității profesionale și a încasării indemnizației pentru creșterea copilului, numai în cazul „profesioniștilor liberi”;

- aprecierea conform căreia „În realitate, creșterea unui copil poate deveni un obstacol în cazul profesioniștilor liberi, deoarece, de *lege lata*, aceștia trebuie să-și suspende activitatea profesională”, „fiindu-le afectat statutul și fiind «uitați»”, afirmație care este valabilă în cazul oricărei persoane care se află în concediul de creștere a copilului, deoarece și un salariat în această perioadă riscă să fie „uitat”, poate pierde șansa unei promovări, a unei mărimi de salariu sau altele asemenea.

În orice situație, indiferent de categoria profesională, trebuie subliniat că o persoană are vocație la concediul și indemnizația pentru creșterea copilului, și nu obligația de a solicita acest concediu, dar dacă îl solicită, statul îi oferă resursele necesare asigurării subzistenței, creșterii și îngrijirii copilului, constând în indemnizația pentru creșterea copilului. Dacă nu solicită concediul pentru creșterea copilului/nu își suspendă activitatea înseamnă că activitatea desfășurată are o asemenea natură și durată care îi permit persoanei și să crească efectiv copilul și

să obțină un venit satisfăcător, nemaijustificându-se acordarea unui ajutor de la bugetul de stat sau al unui sistem de pensii neintegrat sistemului public;

- la paragrafele al optulea și al nouălea se arată că un avocat ar trebui să poată obține venituri din activitatea de bază care a stat la baza stabilirii indemnizației, fără a se analiza necesitatea stabilirii aceluiași regim juridic și cazul persoanelor salariate care, în mod similar și nediscriminatoriu, ar putea continua activitatea salarizată prin desfășurarea neîntreruptă a raportului juridic de muncă (de bază), în perioada în care încasează indemnizația pentru creșterea copilului;

- la paragraful al doisprezecelea, intervențiile asupra Legii nr. 72/2016 se motivează prin necesitatea remedierii situației inechitabile constând în tratamentul preferențial acordat salariaților, urmărindu-se reglementarea unei durate identice a stagiului de cotizare, pentru salariați și pentru avocați, **dar situațiile nu sunt identice**. Astfel, indemnizația pentru creșterea copilului nu se acordă în urma realizării unui stagiului de cotizare, ci a realizării de venituri supuse impozitului o anumită perioadă. De asemenea, indemnizația se acordă de la bugetul de stat, iar ajutorul pentru creșterea copilului, în cazul avocaților, se acordă din bugetul sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, constituit în special din contribuțiile avocaților.

7. Conform art. 22 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, soluțiile legislative preconizate prin noua reglementare trebuie să aibă în vedere prevederile în materie ale Uniunii Europene, asigurând compatibilitatea cu acestea.

În acest context precizăm că dreptul la concilierea vieții de familie și a vieții profesionale este consacrat la nivel primar în articolul 33 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (Carta), iar una dintre formele de exprimare ale acestuia o constituie **dreptul la un concediu pentru creșterea copilului** („dreptul la un concediu de maternitate plătit și la un concediu parental”) acordat în urma nașterii sau adopției unui copil.

Acest concediu este în prezent reglementat la nivelul dreptului derivat al Uniunii Europene prin *Directiva (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului*, care constituie varianta revizuită și completată a *Directivei 2010/18/UE a Consiliului din 8 martie 2010 de punere în aplicare a Acordului-cadru revizuit privind concediul pentru creșterea copilului încheiat de*

BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP și CES și de abrogare a Directivei 96/34/CE.

La rândul său, Directiva 2010/18/UE a preluat, îmbunătățit sau abrogat norme cuprinse în *Directiva 96/34/CE a Consiliului din 3 iunie 1996 privind acordul-cadru referitor la concediul pentru creșterea copilului încheiat de UNICE, CEEP și CES*, directivă care făcea parte din acquis-ul comunitar ce trebuia transpus anterior aderării la Uniunea Europeană de către statul român, fiind cuprinsă în Capitolul 13 - Politica socială și ocuparea forței de muncă din Programul Național de aderare la Uniunea Europeană.

Trebuie precizat că reglementarea internă actuală, cuprinsă în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010, conform mențiunii din finalul actului normativ, urmărește transpunerea unor prevederi din Directiva (UE) 2019/1158, cu referire la concediul pentru creșterea copilului, iar una dintre dispozițiile transpuse este aceea de la art. 2 din directivă referitoare la domeniul de aplicare - „Prezenta directivă se aplică tuturor lucrătorilor, bărbați și femei, care au un contract de muncă sau un raport de muncă, astfel cum este definit de legislația, convențiile colective sau practicile în vigoare în fiecare stat membru, ținând seama de jurisprudența Curții de Justiție”.

Observăm că statul român, prin aplicarea principiului nediscriminării, a optat pentru o sferă mai largă a beneficiarilor dreptului la concediu pentru creșterea copilului și la o indemnizație aferentă, acordându-le nu doar lucrătorilor (persoane care au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor), ci și altor persoane care obțin venituri supuse impozitului - venituri din activități independente, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură.

8. Prin raportare la prevederile Legii fundamentale constatăm că soluțiile legislative preconizate la art. I încalcă dreptul constituțional la egalitate de tratament, deoarece instituie un regim juridic mai favorabil, constând în mai multe privilegii, pentru „persoanele care exercită o profesie liberală și nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității profesiei, respectiv cele care realizează venituri din activități economice independente organizate ca persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale sau persoanele fizice independente care nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității respective”², cu toate că scopul

² Art. I pct. 1 din proiect.

urmărit prin reglementarea acordării indemnizației pentru creșterea copilului este același - acordarea unei sume de la bugetul de stat pentru persoanele care își întrerup/suspendă principala activitate generatoare de venituri pentru a crește unul sau mai mulți copii.

În acest context precizăm că „principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui **tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite**”, iar, „un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional”³.

Observăm că prerogative care, la nivelul dreptului Uniunii Europene, sunt recunoscute doar pentru lucrători, iar la nivelul legislației române sunt recunoscute nu doar pentru persoane care obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, ci și pentru orice alte persoane care au obținut timp de cel puțin 12 luni în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului venituri supuse impozitului, potrivit soluțiilor preconizate prin prezentul proiect se urmărește a fi acordate în condiții mai puțin restrictive tocmai pentru persoane care nu obțin venituri din salarii sau asimilate salariilor, adică pentru persoanele care, în accepțiunea dreptului Uniunii Europene, sunt lucrători.

Reamintim că „situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional” și „orice diferență de tratament, făcută de stat între indivizi aflați în situații analoage, trebuie să își găsească o justificare obiectivă și rezonabilă”⁴.

Astfel, în absența unui criteriu obiectiv și rațional, pentru persoanele care desfășoară activități independente ar urma să fie reglementate în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 următoarele privilegii:

- dreptul a opta pentru întreruperea activității profesionale și de a beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului sau doar pentru acordarea indemnizației în același cuantum. Acest privilegiu rezultă din analiza textului propus pentru **art. 2 alin. (1¹)**, coroborat cu textul *de lege lata* de la art. 2 alin. (1) și cu **teza a II-a a art. 16 alin. (3) lit. c)**, introdusă prin prezentul proiect;

³ par. 38 din Decizia Curții Constituționale nr. 460/2017, reiterând cele statuate în Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994

⁴ Decizia Curții Constituționale nr. 86/2003.

- exceptarea de la obligația depunerii dovezii privind suspendarea activității pentru perioada în care se solicită concediul pentru creșterea copilului, prevăzută prin textul preconizat pentru **art. 13 alin. (1¹)**;

- dreptul de a cumula indemnizația pentru creșterea copilului cu venituri supuse impozitului, realizate în decursul unui an calendaristic, prin desfășurarea efectivă a unei activități în perioada de concediu, **al căror nivel net depășește de 8 ori** cuantumul minim al indemnizației stabilit la art. 2 alin. (2), preconizat prin textul propus pentru **art. 16 alin. (3) lit. c)**, de la pct. 3 al art. I.

Referitor la noțiunea de *privilegiu* s-a statuat⁵ că acesta „se definește ca un avantaj sau favoare nejustificată acordată unei persoane/categorii de persoane”, iar „nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului”, „neconstituționalitatea privilegiului neechivalând „cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat”.

9. În considerarea scopului urmărit prin reglementarea acordării concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului, semnalăm următoarele:

9.1. Încă de la început, rațiunile acordării *concediului și a indemnizației pentru creșterea copilului* și a suportării indemnizației din bugetul de stat (inițial din bugetul asigurărilor sociale de stat) au fost, pe de o parte, aceea de a suplini, de a înlocui venitul pe care părinții îl obțineau desfășurând o activitate profesională, iar pe de altă parte, de a stimula creșterea natalității.

9.2. Aceleași rațiuni au stat și la baza reglementării acordării *ajutorului pentru creșterea copilului*, prevăzut la art. 85 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, de care în prezent pot beneficia, în condițiile alin. (2) al aceluiași articol, asigurații care au un stagiu de cotizare de cel puțin 12 luni anterior producerii riscului, **dacă nu realizează venituri din profesie** și au achitate la zi obligațiile de plată către fondurile sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților.

9.3. Indemnizația pentru creșterea copilului **se acordă** numai pe durata suspendării activității profesionale (a concediului pentru

⁵ par. 38 din Decizia Curții Constituționale nr. 460/2017.

creșterea copilului), **ca venit de înlocuire** a venitului rezultat din activitatea profesională suspendată, pentru perioada în care se solicită concediul pentru creșterea copilului (art. 13 alin. (1) lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010).

În mod similar, fără ca perioada de suspendare a activității să fie denumită concediu, se acordă și avocaților ajutorul pentru creșterea copilului.

Trebuie punctat că statul încurajează creșterea natalității și susține persoanele care nasc sau cresc copii, permițându-le acestora să rămână alături de copii o anumită perioadă, să nu mai desfășoare activitate profesională, ci **să-i crească și îngrijească** pe copiii născuți sau adoptați, reglementând dreptul la concediu pentru creșterea copilului și la o indemnizație aferentă acestui concediu.

Așadar, cele două instituții juridice nu pot exista una în absența celeilalte, concediul fără indemnizație și indemnizația fără concediu, acestea fiind acordate pentru faptul că **o persoană nu mai desfășoară activitate profesională și crește unul sau mai mulți copii.**

Deci indemnizația nu este acordată ca formă de premiere/recompensare a unei persoane care a devenit părinte firesc, căreia i s-au încredințat în vederea adopției sau adoptă copii, a tutorelui sau a persoanei care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgență sau asistentului maternal profesionist (numai pentru copiii săi naturali ori adoptați), ci ca formă de sprijin economic de la bugetul de stat, pe perioada în care respectivele persoane **chiar cresc copiii**, adică **se ocupă efectiv de creșterea și îngrijirea** acestora până la o anumită vârstă.

Pentru revenirea în activitate, statul a reglementat o altă formă de prestație socială, **stimulentul de inserție**, acordat persoanelor care, în perioada în care sunt îndreptățite să beneficieze de concediul pentru creșterea copilului, prevăzut la art. 2 alin. (1), obțin venituri supuse impozitului potrivit art. 3 alin. (1) - a se vedea art. 7 și următoarele din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2011.

9.4. Ajutorul pentru creșterea copilului este calificat în mod explicit, la art. 9 din Legea nr. 72/2016 ca fiind venit de înlocuire pentru pierderea totală a veniturilor din profesie, ca urmare a producerii riscului asigurat constând în „creșterea copilului”, iar pentru acest motiv, conform art. 95 , acordarea ajutorului pentru creșterea copilului se sistează de drept, începând cu prima zi a lunii în care asiguratul îndreptățit la primirea acestuia prestează activități specifice profesiei de avocat, chiar dacă nu a expirat perioada de

suspendare voluntară din exercițiul profesiei, pentru care s-a optat în vederea primirii ajutorului.

9.5. Potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, pot beneficia de concediul pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, precum și de o indemnizație lunară, persoanele care, în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului, au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor, venituri din activități independente, venituri din drepturi de proprietate intelectuală, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Prin urmare, pentru a beneficia de **indemnizația** pentru creșterea copilului, nu trebuie îndeplinită o condiție de stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, ci o condiție referitoare la obținerea pentru o anumită perioadă a unui venit supus impozitului pe venit.

Însă, pentru a beneficia de **ajutorul** pentru creșterea copilului, calificat în mod expres ca prestație de asigurări sociale, avocatul trebuie să fi realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 12 luni anterior producerii riscului - a se vedea art. 85 alin. (2) din Legea nr. 72/2016.

După cum se poate observa, în cazul avocaților (care pot fi și salarizați în interiorul profesiei), indemnizația lunară pentru creșterea copilului și ajutorul pentru creșterea copilului, prevăzute în cele două acte normative se pot cumula, cu condiția ca beneficiarul să nu realizeze, în decursul unui an calendaristic, venituri supuse impozitului, prin desfășurarea efectivă a unei activități în perioada de concediu, al căror nivel net depășește de 8 ori quantumul minim al indemnizației stabilit la art. 2 alin. (2) - a se vedea art. 16 alin. (3) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010.

10. În plus, la **art. I**, semnalăm că textul propus pentru **art. 2 alin. (1²)**, care urmărește să promoveze un regim special al indemnizației pentru creșterea copilului pentru „persoanele care exercită o profesie liberală și nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității profesiei, respectiv cele care realizează venituri din activități economice independente organizate ca persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale sau persoanele fizice independente care nu au încheiat un contract individual de muncă în desfășurarea activității respective”, **care s-ar**

putea acorda fără întreruperea sau suspendarea activității profesionale, prezintă și alte deficiențe:

- intră în contradicție cu prevederile *de lege lata* ale art. 2 alin. (1), asupra cărora nu se intervine, deoarece persoanele vizate la alin. (1²) sunt incluse și în sfera beneficiarilor prevăzuți la art. 1 și art. 2 alin. (1), ultima normă menționată, în mod corect, nedistingând în funcție de activitatea din care se obține venitul pentru care se plătește impozit;

- din analiza acestuia, coroborată cu textul *de lege lata* de la art. 2 alin. (1) și cu teza a II-a a art. 16 alin. (3) lit. c), introdusă prin prezentul proiect, nu se înțelege dacă persoanele pentru care este urmărită crearea unui regim special, ar urma să opteze pentru aplicarea alin. (1) sau a alin. (1²) ale art. 2, adică pentru întreruperea activității (impropriu denumită concediu în cazul lor) și indemnizație sau doar pentru indemnizație.

11. În altă ordine de idei, semnalăm că, potrivit prevederilor art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010, de indemnizația lunară și stimulentele de inserție beneficiază oricare dintre părinții firești ai copilului, oricare dintre persoanele cărora li s-a încredințat copilul în vederea adopției sau care au adoptat copilul, dacă îndeplinesc condițiile de acordare prevăzute de ordonanță de urgență.

Așadar, dacă unul dintre părinți/potențiali beneficiari, care cresc copilul/copiii în cadrul aceleiași familii, obține venituri din activitatea independentă desfășurată mai mari decât indemnizația pentru creșterea copilului, acesta poate rămâne în activitate, fiind legiferată posibilitatea ca celălalt părinte/potențial beneficiar să solicite concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copilului.

Dacă ambii părinți/potențiali beneficiari ai prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 sunt persoane care exercită o profesie liberală sau o altă activitate independentă, dată fiind flexibilitatea programului de lucru caracteristică unor asemenea activități, se pot organiza astfel încât să se poată dedica alternativ creșterii și îngrijirii copilului, fără a pierde veniturile substanțiale pe care le obțin din desfășurarea activității profesionale și a risca să fie „uitați”, exprimare regăsită în Expunerea de motive.

12. În ceea ce privește intervențiile preconizate asupra Legii nr. 72/2016 cuprinse la art. II, pe lângă motivele expuse mai sus, acestea nu pot fi promovate pentru următoarele rațiuni:

- intră în contradicție cu *principiul contributivității*, principiu fundamental care stă la baza oricărui sistem de pensii și asigurări sociale și a cărei accepțiune este enunțată la art. 2 lit. c) din lege - „conform

căruia fondul de pensii și cel destinat pentru alte drepturi de asigurări sociale se constituie pe baza contribuției obligatorii datorate de fiecare avocat, dreptul la pensie, **ca și celelalte drepturi de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite**”;

- încalcă art. 35 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la necesitatea realizării unei armonii interioare a actului normativ, introducând dispoziții care nu se corelează cu alte texte ale legii și care se îndepărtează diametral chiar de înțelesul stabilit în actul de bază pentru noțiunea de „prestații de asigurări sociale”.

13. În plus, cu privire la textul preconizat la **art. II pct. 1**, precizăm că, în prezent, la art. 85 alin. (2) sunt prevăzute mai multe condiții pentru ca asigurații sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților să beneficieze de următoarele **prestații de asigurări sociale**: indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă, cauzată de boli obișnuite, accidente de muncă sau accidente în afara muncii; indemnizația de maternitate; ajutorul pentru creșterea copilului; ajutorul de deces.

Acestea sunt:

- a) realizarea unui stagiu de cotizare de cel puțin 12 luni anterior producerii riscului;
- b) nerealizarea de venituri din profesie și
- c) achitarea la zi a obligațiilor de plată către fondurile sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților.

Conform **textului preconizat pentru art. 85 alin. (2), la pct. 2 al art. II** din proiect, pentru a beneficia de cele patru tipuri de prestații de asigurări sociale, ar urma ca asigurații să **îndeplinească o singură condiție**, aceea a achitării la zi a obligațiilor de plată către fondurile sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților.

Semnalăm că o astfel de reglementare va conduce la grevarea bugetului sistemului de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților, care va trebui să susțină cheltuieli mult mai mari, inclusiv pentru plata indemnizațiilor care s-ar cuveni inclusiv unor persoane care au cotizat o perioadă foarte scurtă la acest buget și unor persoane care nu și-au suspendat activitatea profesională și realizează în continuare venituri profesionale.

În al doilea rând, precizăm că modificarea preconizată intră în contradicție cu prevederile art. 9 alin. (1) din lege, în ceea ce privește caracterul prestațiilor de asigurări sociale, calificate în mod expres ca fiind „**venit de înlocuire pentru pierderea totală sau parțială a**

veniturilor din profesie, ca urmare a producerii următoarelor riscuri asigurate:

- a) împlinirea limitei de vârstă prevăzute de lege;
- b) invaliditatea, ca urmare a accidentelor sau bolilor;
- c) maternitatea;
- d) creșterea copilului, în condițiile legii;
- e) decesul”.

Prin eliminarea condiției nerealizării de venituri profesionale, implicit va fi alterată chiar definiția *prestației de asigurări sociale*, prin denaturarea sensului acesteia, urmată de lipsirea noțiunii de elementele sale esențiale.

Precizăm că *de lege lata*, la art. 3 lit. i) din lege, expresia „prestații de asigurări sociale” este definită ca „venituri de înlocuire acordate, la producerea riscurilor asigurate, sub formă de pensii, ajutoare sau alte tipuri de indemnizații, prevăzute de prezenta lege, pentru pierderea totală sau parțială a veniturilor asigurate”.

14. Reiterăm observațiile de mai sus referitoare la lipsa concordanței cu definiția *prestației de asigurări sociale*, accentuând caracterul de venit de înlocuire al acesteia, cu privire la modificarea preconizată la **art. II pct. 2 pentru art. 91 alin. (2)**, constând în eliminarea condiției nerealizării de venituri din profesie, pentru a beneficia de indemnizația de maternitate și la **abrogarea art. 95 preconizată la pct. 3**, echivalând cu eliminarea interdicției de a presta activități specifice profesiei de avocat pe durata acordării ajutorului pentru creșterea copilului.

*

* *

Având în vedere că, așa cum am precizat mai sus, soluțiile legislative preconizate fie aduc atingere principiului egalității de tratament, fie nu sunt concordante cu accepțiunea consacrată a noțiunii de prestație socială ca fiind venit de înlocuire, acestea nu pot fi promovate în forma prezentată.

PREȘEDINTE
Florentin IORDACHE

București
Nr. 1158/11.12.2023

L. nr. 72/2016

M. Of. nr. 342/5 mai 2016

Lege privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

1 promulgată prin D. nr. 437/2016 M. Of. nr. 342/5 mai 2016

Decret pentru promulgarea Legii privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

2 completat prin L. nr. 229/2021 M. Of. nr. 933/30 sep. 2021 introduce art. 34_1

Lege pentru completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

3 modificări prin L. nr. 99/2023 M. Of. nr. 321/18 apr. 2023 modifică art. 108 alin. (2);

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

introduce art. 114_1

4 modificări prin L. nr. 249/2023 M. Of. nr. 678/24 iul. 2023 modifică art. 37 alin. (1) și (4) și art. 38

Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 72/2016 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale avocaților

alin. (1) și (2);

introduce alin. (5) la art. 37;

abrogă art. 38 alin. (3) și (4)

O.U.G. nr. 111/2010

M. Of. nr. 830/10 dec. 2010

Ordonanță de urgență privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor

aprobată cu modificări prin

L. nr. 132/2011

M. Of. nr. 452/28 iun. 2011

¹ modificări prin

L. nr. 132/2011

M. Of. nr. 452/28 iun. 2011

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor

modifică art. 2 alin. (5) lit. k), m), r) și t), art. 8 alin. (3), art. 13 alin. (1) lit. a), art. 25 alin. (2) lit. a), art. 26 alin. (1) și (2), art. 27 și art. 29 alin. (3)

² modificări prin

O.U.G. nr. 124/2011

M. Of. nr. 938/30 dec. 2011

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează acordarea de beneficii de asistență socială

modifică art. 2 alin. (1) lit. a), art. 2 alin. (2) și (3), art. 2 alin. (5) lit. n), art. 3 alin. (2) partea introductivă, art. 5, art. 7 alin. (1) și (2), art. 8 alin. (1) și (4), art. 9 alin. (5) și (6), art. 11, art. 13 alin. (1) partea introductivă, art. 14 alin. (1) și (2), art. 16 alin. (1) partea introductivă, art. 16 alin. (2) partea introductivă, art. 16 alin. (3), art. 17 alin. (1) partea introductivă, art. 17 alin. (2) și (3), art. 21 alin. (2), art. 22 alin. (2), art. 23 alin. (4), art. 26 alin. (1), art. 30 alin. (2);
introduce alin. (1_1) la art. 2, alin. (6) la art. 3, alin. (2) la art. 12, lit. c) la art. 16 alin. (1), lit. k) la art. 16 alin. (2), lit. d) la art. 17 alin. (1), art. 31-38;
abrogă art. 2 alin. (4), art. 15 alin. (2), art. 20 alin. (3);
înlocuiește, în tot cuprinsul ordonanței de urgență, denumirea "Agenția Națională pentru Prestații Sociale" cu denumirea "Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială", denumirea "direcția de muncă și protecție socială" cu denumirea "agenția pentru plăți și inspecție socială", denumirea "direcții teritoriale" cu denumirea "agenții teritoriale"

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 166/2012

M. Of. nr. 699/11 oct. 2012

Dispune republicarea cu renumerotare

³ modificări prin

L. nr. 166/2012

M. Of. nr. 699/11 oct. 2012

Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează acordarea de beneficii de asistență socială

aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 124/2011 și modifică art. 2 alin. (2), (3) și (5) lit. h), m) și n), art. 7, art. 9, art. 16 alin. (1) partea introductivă, art. 16 alin. (2) partea introductivă și lit. i), art. 17 alin. (2), art. 21 alin. (1)-(3), art. 22, art. 25 alin. (1), art. 30 alin. (2), art. 32 alin. (1) lit. a), art. 33 alin. (1) și (2), art. 36 alin. (1) lit. f), art. 37 alin. (1) lit. j), art. 38;
introduce alin. (2)-(4) la art. 12, alin. (1_1) la art. 33, art. 39;
abrogă art. 10, art. 21 alin. (5)

Dispune republicarea cu renumerotare

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012 abrogă, la data de 1 februarie 2014, art. 26
Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind alin. (4)
Codul penal

Dispune republicarea cu renumerotare

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5 modificări prin L. nr. 126/2014 M. Of. nr. 700/24 sep. 2014 modifică art. 16 alin. (3), art. 24
Lege pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri în vederea recuperării debitelor înregistrate cu titlu de indemnizație pentru creșterea copilului

6 modificări prin L. nr. 66/2016 M. Of. nr. 304/20 apr. 2016 la 1 iulie 2016, modifică art. 2 alin. (1) și (2), art. 3 alin. (1), art. 5, art. 7 alin. (1) și (2), art. 8 alin. (1) și alin. (4) lit. b), art. 9 alin. (1) și (4), art. 16 alin. (1) lit. a), art. 16 alin. (2) lit. i), art. 16 alin. (3) lit. c), art. 21 alin. (1) și (3), art. 22, art. 24 alin. (2) și (3), art. 25 alin. (1), art. 25 alin. (2) lit. a), art. 25 alin. (3), art. 26 alin. (1), art. 31 alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 32 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (2);

introduce alin. (2) și (3) la art. 11, alin. (5) la art. 12, alin. (5) la art. 32;

abrogă art. 2 alin. (1_1), (3) și (7), art. 6, art. 12 alin. (2)-(4), art. 16 alin. (1) lit. c), art. 16 alin. (2) lit. k), art. 17 alin. (1) lit. d), art. 30, art. 36 alin. (1) lit. f), art. 37 alin. (1) lit. j), art. 38 și 39

Dispune republicarea cu renumerotare

7 modificări prin O.U.G. nr. 82/2016 M. Of. nr. 965/29 nov. 2016 modifică art. 26 (se aplică de la data de 1
Ordonanță de urgență pentru aprobarea Statutului special al ianuarie 2017)
funcției publice specifice de inspector social și pentru
modificarea și completarea unor acte normative
aprobată prin L. nr. 16/2018 M. Of. nr. 35/16 ian. 2018

8 completat prin O.U.G. nr. 6/2017 M. Of. nr. 62/25 ian. 2017 introduce alin. (4) și (5) la art. 7
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor
acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind
realizarea investițiilor finanțate din fonduri publice
aprobată cu modificări și L. nr. 250/2017 M. Of. nr. 993/14 dec. 2017
completări prin

9 modificări prin O.U.G. nr. 55/2017 M. Of. nr. 644/7 aug. 2017 modifică art. 2 alin. (2), art. 7 alin. (2) și
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea art. 17 alin. (1) lit. a);
Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind introduce alin. (1_1) la art. 15 și art. 37_1
concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor
aprobată prin L. nr. 261/2017 M. Of. nr. 1011/20 dec. 2017

10 modificări prin	O.U.G. nr. 82/2017 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 902/16 nov. 2017	modifică art. 2 alin. (2), art. 5, art. 9 alin. (4); introduce alin. (2_1) la art. 2 (începând cu drepturile lunii ianuarie 2018)
11 modificări prin	L. nr. 261/2017 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 55/2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor	M. Of. nr. 1011/20 dec. 2017	aprobă O.U.G. nr. 55/2017
12 modificări prin	L. nr. 16/2018 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2016 pentru aprobarea Statutului special al funcției publice specifice de inspector social și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 35/16 ian. 2018	aprobă O.U.G. nr. 82/2016
13 modificări prin	O.U.G. nr. 15/2018 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative aprobată prin L. nr. 266/2018	M. Of. nr. 225/13 mar. 2018 M. Of. nr. 984/21 nov. 2018	modifică art. 21 și art. 23 alin. (2)
14 modificări prin	O.U.G. nr. 81/2018 Ordonanță de urgență pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor aprobată prin L. nr. 313/2018	M. Of. nr. 792/17 sep. 2018 M. Of. nr. 1075/19 dec. 2018	modifică art. 2 alin. (1), art. 3 și art. 13 alin. (1) lit. d)
15 modificări prin	L. nr. 266/2018 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 15/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 984/21 nov. 2018	aprobă O.U.G. nr. 15/2018
16 modificări prin	L. nr. 313/2018 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 81/2018 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor	M. Of. nr. 1075/19 dec. 2018	aprobă O.U.G. nr. 81/2018

17 modificări prin L. nr. 89/2019 M. Of. nr. 340/3 mai 2019
Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, precum și pentru stabilirea unor măsuri privind recuperarea debitelor reprezentând indemnizație pentru creșterea copilului
modifică art. 16 alin. (3) lit. c) și art. 25 alin. (1) și alin. (2) lit. b);
introduce art. 9_1, alin. (3_1) la art. 24, lit. c) la art. 25 alin. (2) și alin. (5) și (6) la art. 25

Dispune republicarea cu renumerotare

18 completat prin O.U.G. nr. 1/2020 M. Of. nr. 11/9 ian. 2020
Ordonanță de urgență privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative
introduce lit. x) la art. 2 alin. (5)

19 modificări prin O.U.G. nr. 26/2021 M. Of. nr. 363/8 apr. 2021
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor
modifică art. 7, art. 14 alin. (4), art. 15 alin. (1) lit. d), art. 17, art. 18 alin. (3) lit. a), art. 24 alin. (1) și (5), art. 25, art. 37 alin. (4);
introduce lit. y) la art. 2 alin. (5), alin. (6) și (7) la art. 12, lit. c_1) la art. 15 alin. (1), alin. (4) la art. 16, alin. (4) și (5) la art. 18, alin. (1_1) la art. 24, alin. (7) la art. 31, alin. (6) la art. 32, lit. d_1) la art. 35 alin. (1), lit. k) la art. 37 alin. (1);
abrogă art. 9 alin. (5), art. 15 alin. (1_1)

Dispune republicarea cu renumerotare

20 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 232/2021 M. Of. nr. 549/27 mai 2021
Decizia nr. 232 din 7 aprilie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 20 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, cu referire la indemnizația lunară pentru creșterea copiilor prevăzută la art. 2 alin. (1) din acest act normativ
art. 20 alin. (1), cu referire la indemnizația lunară pentru creșterea copiilor prevăzută la art. 2 alin. (1)

21 modificări prin O.U.G. nr. 2/2022 M. Of. nr. 61/20 ian. 2022
Ordonanță de urgență privind stabilirea unor măsuri de protecție socială a angajaților și a altor categorii profesionale în contextul interzicerii, suspendării ori limitării activităților economice, determinate de situația epidemiologică generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
aprobă prin L. nr. 280/2022 M. Of. nr. 971/5 oct. 2022
modifică art. 2 alin. (5) lit. y)

22 modificări prin L. nr. 280/2022 M. Of. nr. 971/5 oct. 2022
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 2/2022 privind stabilirea unor măsuri de protecție socială a angajaților și a altor categorii profesionale în contextul interzicerii, suspendării ori limitării activităților economice, determinate de situația epidemiologică generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
aprobă O.U.G. nr. 2/2022

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea
Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind
concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor

modifică art. 3 alin. (3), art. 5, art. 8 alin.
(1) - (3), art. 9 alin. (4), art. 11 alin. (1),
art. 16 alin. (1) și partea introductivă a
alin. (2), art. 16 alin. (3) lit. c), art. 18 alin.
(1), art. 20 alin. (1), art. 25 alin. (1) și (4);
introduce lit. i_1) la art. 2 alin. (5), alin.
(5_1) la art. 3, alin. (7) - (10) la art. 3, alin.
(4_1) - (4_3) la art. 9, alin. (2_1) - (2_2) la
art. 16, art. 19_1, alin. (4_1) și (4_2) la art.
25, art. 37_2 și mențiunea privind
transpunerea normelor din dreptul Uniunii
Europene

Dispune republicarea cu renumerotare